

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України*

21-22 вересня 2021 року

Київ - 2021

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ»

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України

21-22 вересня 2021 р.

Київ
«Видавництво Людмила»
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 12 від 18 жовтня 2021 року)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, вчений секретар Інституту педагогіки НАПН України

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Базиль Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, учений секретар Інституту ПТО НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент

Алексєєва Світлана Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Шелестова Людмила Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Барановська Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Кравчук Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук

Загорулько Марина Олександрівна

Тетик Валентина Романівна

Ліпчевська Інна Леонідівна

С95 Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21-22 вересня 2021 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 247 с.

ISBN 978-617-8071-10-3

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (21-22 вересня 2021 р.), присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та 95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України.

У матеріалах конференції розглянуто питання теорії і методології сучасних дидактичних процесів; психолого-дидактичних проблем організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства; тенденцій розвитку сучасної дидактики: зарубіжний досвід; трансформаційних процесів в освіті XXI століття: дистанційне та змішане навчання; формальної, неформальної, інформальної освіти; інноваційних підходів, технологій, методик, методів, прийомів і засобів навчання.

Збірник адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, педагогам, докторантам, аспірантам, студентам.

УДК 37.02(063)

За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8071-10-3

© Інститут педагогіки НАПН України, 2021

© «Видавництво Людмила», 2021

методів, засобів. Крім того, технології розвитку критичного мислення в ЗВО: визначення й уточнення концептуальних засад, методологічних підходів, закономірностей, специфічних принципів тощо, а також доповнення бази методів цієї технології такими, що враховуватимуть специфіку навчання в ЗВО та психолого-педагогічні особливості здобувачів вищої освіти.

Ще одним аспектом, що виступає на користь упровадження технології критичного мислення в систему освіти в ЗВО є можливість ефективного й органічного поєднання в ній інших педагогічних технологій, адже під час розвитку критичного мислення застосовується й навчання в малих групах (кооперативне навчання); дидактичні ігри: рольові, імітаційні (ігрова технологія); індивідуальна чи групова діяльність з вивчення чи розв'язання певної проблеми на основі самостійного визначення завдань, етапів дослідження, оформлення результатів (проектна технологія), проведення дискусій і дебатів (технологія навчання на основі дебатів і дискусій), використання реальних життєвих ситуацій з метою актуалізації знань, умінь і навичок, необхідних для її вирішення, розвитку умінь ухвалювати самостійні рішення (технологія ситуаційного навчання).

Додамо, що використання технології критичного мислення дозволяє побудувати збагачувальну модель освіти, основні завдання якої, за твердженням В. Стрельнікова та І. Братченко (2013), полягають у створенні умов для актуалізації наявного ментального досвіду конкретного здобувача та укладання, збагачення й зростання індивідуального ментального досвіду певного студента в максимально можливих межах (с. 16–17). Така модель допомагає створити особистості власний ментальний світ, і, за умови наявності інтелектуальних ресурсів, вона сама вирішить, над чим і як думати.

Отже, технологія розвитку критичного мислення є інноваційною педагогічною, а її наскрізне використання у ЗВО, покликане модернізувати вищу освіту, створити умови для підготовки майбутнього фахівця, який відповідає сучасним вимогам суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фініков, Т. В. (2012). *Входження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти ти наукового дослідження*. Моніторинг. дослідж.: аналіт. звіт. Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики». Київ: Таксон.
2. Данилюк, І. Г. (2008). *Сучасний словник ініомовних слів для середньої і вищої школи*. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО».
3. Починкова, М. М. (2021). *Формування критичного мислення майбутніх учителів початкової школи у процесі професійної підготовки*. (Автореф. докт. пед наук). Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ.
4. Стрельніков, В.Ю., Брітченко, І. Г. (2013). *Сучасні технології навчання у вищій школі* : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ.
5. Халперн, Д. (2000). *Психологія критического мышления*. 4-е международное изд. Санкт-Петербург: Питер. Відновлено з https://royallib.com/read/halpern_dayana/psihologiya_kriticheskogo_mishleniya.html#0

Кучер Д. О.

*Київський національний університет технологій та дизайну
(Київ, Україна)*

Бабенко О.В.

*Київський національний університет технологій та дизайну
(Київ, Україна)*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ

Просування будь-якої сфери діяльності та сфери виробництва неможливо без впровадження нових технологій і досягнень науки, поліпшення наявних моделей з урахуванням

змін на ринку і потреб покупця, а також без вміння бути мобільним серед конкурентів. Такі зміни визначає інноваційний шлях розвитку галузі.

Мета роботи — проаналізувати сучасний стан інноваційних технологій в туристичній індустрії

Якщо зайти на сайт арт-проєкту «Cultural Institute» можна прогулятися онлайн майже по всім музеям світу. У цьому допоможе технологія Перегляду вулиць. Для проєкту представлено понад 45 000 робіт у високій роздільній здатності. Їх можна збільшити так, щоб побачити кожен мазок пензля та найдрібніший наліт на бронзі. Спеціально розроблений пристрій робив панорамні знімки, які потім було об'єднано для плавної навігації в понад 385 залах у музеях. Інтер'єри галерей також можна переглянути безпосередньо в режимі перегляду вулиць на Картах Google.

Ще одним допоміжним інструментом сучасних технологій є програма «Home swapping». Це – сервіс по обміну житлом. Цей феномен став яскравим прикладом економіки спільного споживання, де один з основних принципів – це доступ до користування, а не володіння: житло тут використовується як інструмент і можливість подорожувати безоплатно.

«КаучСерфінг» (англ. *CouchSurfing*) – одна з найбільших всесвітніх мереж гостинності, реалізованих у вигляді онлайн-сервісу. Об'єднує понад 2 мільйонів людей у 238 країнах. Учасники безплатно діляться один з одним місцем для ночівлі під час подорожей, організовують спільні подорожі та розвивають культурний взаємообмін.

Пандемія коронавірусу жорстко пройшлася по індустрії гостинності, і власники готелів активно шукають нові технології в туризмі, які допоможуть мінімізувати ризики поширення бактерій та вірусів. Компанія «Otrum», яка займається інтерактивними сервісами Smart TV, розробила віртуальний пульт дистанційного керування для готельних телевізорів. Працює це так: під екраном в номері знаходите QR-код, скануєте його смартфоном і таким чином розблоковуєте мобільний додаток з пультом. А коли виїжджаєте з номера, ця програма автоматично відключається.

Відразу після прильоту в пункт призначення все ми вирушаємо в наступну поїздку – на автобусі, поїзді або на орендованій машині. Компанія з прокату автомобілів Sixt влаштувала так, що машину можна замовити, забрати і повернути без особистого контакту з менеджерами та агентами. Ключі залишають в локері, доступ – через додаток на телефоні. Інша автопрокатна контора – Zipcar – вже щосили користується мобільною системою розблокування машин: замість ключів – програма на смартфоні (Белоусова, 2019).

Аналіз «big data» дозволяє на основі уподобань користувача пропонувати йому релевантні послуги. Наприклад, розробка резидента фонду «Сколково» Neuro.Travel від «Онлайн-Експрес» дозволяє підібрати тур відповідно до соціально-психологічного профілю клієнта на основі нейромережі, яка сама проводить аналіз та видає результат.

Останнім часом спостерігається зростання кількості проєктів у сфері локального туризму. Так, у 2020 році була запущена платформа «Road.Travel» від резидента «Таймсінері», яка пропонує понад 200 автомобільних маршрутів для самостійних мандрівників (Пирожников 2021).

Delta Air Lines в партнерстві митної та прикордонної служби США (CBP), міжнародним аеропортом Хартсфілд-Джексон Атланта (ATL), міжнародним аеропортом Міннеаполіс-Сент-Пол (MSP) і міжнародним аеропортом Солт-Лейк-Сіті (SLC) буде встановити опціонну посадку з розпізнаванням осіб в ATL Concourse E, MSP і SLC, розширивши технологію до 49 нових виходів на посадку та всіх міжнародних рейсів. Це означає, що клієнти, які летять прямо в міжнародний пункт призначення на Delta та її партнерах, можуть використовувати технологію розпізнавання облич для посадки в цих аеропортах. А якщо клієнти не хочуть брати участь, вони просто повідомляють про це агентів Delta Gate і сідають, як завжди, використовуючи свій посадковий талон і паспорт. Розширення параметрів розпізнавання облич за допомогою Delta Biometrics є природним наступним кроком після запуску першого біометричного терміналу в США і майбутнього досвіду роботи в DTW, заснованого на кількох роках додаткових тестів на розпізнавання осіб в ATL, DTW і JFK з CBP. Крім того, компанія Delta протестувала систему

самообслуговування для здачі біометричних сумок в MSP для міжнародних клієнтів. Delta також перевірила біометричну посадку в національному аеропорту Вашингтона ім. Рональда Рейгана і запустила опціональну біометричну реєстрацію для всіх внутрішніх клубів Delta Sky Club за сприяння Delta Biometrics (Steele, 2019).

Блокчейн – ще одна популярна технологія, яка не залежить від нестабільності ринку. У ній є інновації, корисні для туристичної галузі, на які вже звернули увагу. Блокчейн – це в першу чергу безпека здійснення прозорих транзакцій без участі банківських структур різних країн, шансу раптового блокування карти, при цьому є можливість захисту свого криптовалютного гаманця як мінімум двофакторною авторизацією. Для туриста з'являється перспектива тривалих подорожей без необхідності возити з собою документи та гаманець. Транзакції через блокчейн не розв'язують питання безпеки раз і назавжди – але як мінімум запропонують зручну альтернативу. Інша сторона використання блокчейну – збір і зберігання в єдиному просторі даних про придбані квитки, заброньовані номери, які використовуються в програмах лояльності, маршрутах та інше. Подібна інформація потрібна всім представниками індустрії, адже знання про фактичні переваги туристів дають здатність передбачати їхні бажання, а значить, і підіймати власну конверсію (6). Прагнучи обійти своїх конкурентів у регіоні, Qatar Airways у межах своєї стратегії відновлення після пандемії приєдналася до системи fit to fly. 26 січня найбільший авіаперевізник країни оголосив, що стане першою авіакомпанією на Близькому Сході, яка в партнерстві з Міжнародною асоціацією повітряного транспорту буде використовувати новий мобільний додаток IATA Travel Pass Digital Passport. Тестування розпочалося в березні 2021 року. Це нововведення дозволить Qatar Airways забезпечити пасажиром більш безпечний політ. Перший етап тестування планується почати на маршруті Доха-Стамбул. Додаток являє собою єдиний центр зберігання електронних тестів на Covid-19.

Роботи в Дубаї стають все більш популярними. Після пандемії країна впровадила їх для знищення мікробів у деяких громадських установах, таких як лікарні та аеропорти. Минулого тижня в місті відкрилося нове RoboCafe, де клієнтів обслуговують машини. У вересні 2020 року в Міжнародному аеропорту Дубая для допомоги пасажиром в аеропорту використовувався робот Rahal, що в перекладі з арабського означає «мандрівник». Він є частиною служби підтримки клієнтів у найбільшому у світі терміналі –терміналі №3. Але Rahal не поліпшив показники відвідуваності аеропортів Дубая, які у 2020 році впали на 70% (Носенко, 2021).

Серед туристів зараз багато співробітників компаній, які працюють віддалено та можуть подорожувати, не чекаючи відпустки. Дистанційний режим дозволяє виконувати свої обов'язки та одночасно проходити лікування в санаторії або відпочивати на Мальдівах. Формат Hotel Office популярний у всьому світі. Наприклад, Marriott Providence Downtown сформував пакети Day Use зі знижками 50% для тих, хто працює віддалено. Багато готелів виставили оффер на тривалі тури до двох місяців зі знижками, що пропонують працювати з ноутбуком на островах або в горах. Пакети довгострокового проживання іноді навіть включають репетиторство та віртуальну допомогу в навчанні дітей, робочі місця в альтанках біля басейну для дорослих тощо.

Отже, особливістю розвитку інноваційної діяльності в туризмі є створення нового або модернізація продукту, що існує, вдосконалення транспортних, готельних та інших супутніх послуг, освоєння нових ринків, впровадження передових інформаційних і телекомунікаційних технологій та сучасних форм організаційно-управлінської діяльності з метою створення максимально комфортних і безпечних умов для туристів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белоусова, Н. В. (2019). *Интеграция инновационных технологий в основные сегменты туристической индустрии*. Отображено с <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/geograph/2019/04/2019-04-03.pdf>
2. Носенко, Я. (2021). *Пять инноваций в сфере туризма, рожденных пандемией*. <https://rb.ru/story/innovacij-turizm/>
3. Пирожников, С. (2021). *Сергей Пирожников: Пять трендов индустрии туризма в 2021 году*. Отображено с <https://snob.ru/entry/200532/>
4. *Світове мистецтво на вашому екрані*. (2021). Відображено з <https://www.google.com/intl/uk/culturalinstitute/about/artproject/>, 2021

5. *Тенденции туризма 2020–2021: продуманные, безопасные и более осознанные путешествия.* (2021). Отображено с <https://www.tohology.com/hospitality/industry/tendencii-turizma-2020-2021/>
6. *Цифровизация туризма отстаёт от развития IT-технологий.* (2021). Отображено с <https://sk.ru/news/cifrovizaciya-turizma-otstayot-ot-razvitiya-ittehnologii/>
7. Steele, K. (2019). *Delta expands optional facial recognition boarding to new airports, more customers.* Retrieved from <https://news.delta.com/delta-expands-optional-facial-recognition-boarding-new-airports-more-customers>

Лазоренко Л. В.
*Інститут філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна)*

НЕОБХІДНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МЕТОДИКИ BLENDED LEARNING В НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІТ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація

В статті роз'яснено поняття змішане навчання (Blended Learning), систематизовано і класифіковано найефективніші моделі змішаного навчання у викладанні англійської мови професійного спрямування студентам ІТ на основі вивчення досвіду дослідження технології змішаного навчання і використання у вищих навчальних закладах по всьому світу. Доведено необхідність пошуку і впровадження новітніх інформаційних технологій і методик для підвищення рівня викладання професійно орієнтованої англійської мови. Наведені переваги і недоліки використання методики Blended Learning. Схарактеризовано і пояснено різницю між традиційним, дистанційним і змішаним навчанням.

Ключові слова: Blended Learning, змішане навчання, компетентісна студентоорієнтована модель навчання, навички 21 століття, англійська мова професійного спрямування, електронна взаємодія

Вступ. Реформування системи вищої освіти, яке передбачає впровадження компетентісної студентоорієнтованої моделі навчання, ставить перед викладачами вищих навчальних закладів важливе завдання пошуку новітніх інформаційних технологій і методів навчання щоб допомогти ІТ студентам брати активну участь у міжнародних проектах, конференціях, семінарах, стажуваннях, тобто забезпечити необхідними знаннями і навичками 21 століття. На сьогоднішній день кількість годин, які виділені на вивчення англійською мовою в аудиторному форматі, обмежена і не дає можливості втілити всі задуми і цілі для оволодіння достатнім рівнем іноземної мови професійного спрямування. Певних труднощів додає навчання студентів в групах з різним рівнем підготовки на 1 курсі і, звичайно, світова пандемія. Організувати освітній процес треба, орієнтуючись на ці проблеми сьогодення.

Основний матеріал. У нашій практичній діяльності зі студентами математичних спеціальностей ми впроваджуємо методику «blended learning», або змішане навчання. Вибір цієї технології ми вважаємо дуже актуальним, тому що наші студенти мають опанувати навички самостійного пошуку, відбору, обробки необхідної інформації, вміння швидко знаходити шляхи вирішення проблемної ситуації, постійно удосконалювати свою професійну кваліфікацію.

Враховуючи досвід іноземних колег, які впроваджують «Blended learning» ще з 20-х років ХХ століття, коли в американських школах почали використовувати переписку між викладачем і студентами, можна із впевненістю сказати, що в наш час електронна взаємодія учасників освітнього процесу стала нормою і все частіше використовується в навчанні: переписка зі студентами через e-mail, чати в месенджерах (Telegram, Viber, WatsUp), використання Google Classroom, e-learning resources, електронні освітні платформи, онлайн-тестування та інші.

Бурда М. І.	
Особливості методики практикоорієнтованого навчання математики в гімназії.....	150
Василишина Н.М.	
Сучасні активні методи інтерактивного навчання іноземної мови майбутніх фахівців сфери міжнародних відносин.....	152
Вдовченко В. В.	
Дотримання дидактичних принципів під час художнього проектування об'єктів побуту учнями 5-6, 7-9 класів гімназії.....	154
Власова В. П.	
Використання медіаосвітніх технологій у процесі навчання студентів-філологів в епоху web 2.0.....	159
Вяткін О. В., Бабенко О. В.	
Інноваційні підходи та засоби навчання в умовах пандемії.....	161
Голяд І. С., Тропіна М. А.	
Сучасні можливості створення візуального контенту для розроблення й модернізації навчальних курсів з викладання спецдисциплін.....	164
Hryshko S. V., Nepsha O. V., Prokhorova L. A.	
New pedagogical technologies: Moodle distance learning system in high school.....	166
Дзина Л. С.	
Інтерактивний плакат як інструмент змішаного навчання.....	169
Дячок С. О.	
Редагування вікіпедії як одна з інноваційних форм вивчення літератури та формування читацької грамотності гімназистів.....	171
Єгорова Ю. М.	
Інноваційні технології: вектори оновлення навчального процесу в закладі вищої освіти.....	174
Засєкін Д. О.	
Діяльнісні форми і методи навчання фізики в гімназії.....	176
Кизименко О. М.	
Ведення вчителями освітнього блогу – запорука формування інформаційно-комунікативної компетентності.....	178
Коваленко О. А.	
Організація освітнього процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання.....	180
Козирєв Є. В.	
E-learning як новітня технологія навчання.....	182
Куликова Л. А.	
Технологія проблемного навчання у викладанні іноземної мови.....	184
Курило В. С., Починкова М. М.	
Упровадження технології розвитку критичного мислення як модернізація системи освіти в ЗВО.....	187
Кучер Д. О., Бабенко О. В.	
Сучасні технології в туристичній індустрії.....	189
Лазоренко Л. В.	
Необхідність упровадження інноваційної методики blended learning в навчання студентів ІТ професійно орієнтованої англійської мови.....	192
Ліпчевська І. Л.	
Візуалізація в освіті: сучасний підхід до використання наочності.....	196
Лісова Н. І.	
Нові дослідження науки про навчання (за книгою Д. Сланіслава «Як ми вчимося. Чому мозок навчається краще, ніж машина... Поки що»).....	197
Мезенцева О. І.	
Епохальне викладання у Вальдорфській школі.....	199